

Vergaderjaar 1989–1990

19 859

Regelen betreffende de openbaarheid van bestuur (Wet openbaarheid van bestuur)

Nr. 27

BRIEF VAN DE MINISTER-PRESIDENT, MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN, EN VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 12 juli 1990

In de vergadering van de vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken van 8 december jl. is de toezegging gedaan dat wij nader ons **standpunt** zouden bepalen **met betrekking tot de amendementen** die zijn ingediend op het wetsvoorstel houdende regelen betreffende de openbaarheid van bestuur. Hieronder treft u onze standpuntbepaling ter zake aan.

1. De werkingssfeer van de WOB (artikel 1)

Wij zien gelet op het advies van de SER dat u werd toegezonden bij brief van 15 juni 1989 (19 859, nr. 18) geen bezwaar tegen het gewijzigde amendement van het lid Wiebenga c.s. (19 859, nr. 24) om de organen van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie onder de werkingssfeer van de Wet openbaarheid van bestuur te brengen. Evenmin ontmoet bij ons bezwaar het amendement van het lid Wiebenga om in artikel 1, onderdeel a, de aanduiding «organen» te vervangen door: bestuursorganen (19 859, nr. 16). Deze amendementen nemen wij derhalve over.

2. De beslistermijn (artikel 6)

Door het lid Wiebenga is bij amendement voorgesteld de beslistermijn op een verzoek om informatie zodanig te stellen, dat het bestuursorgaan een rechtsplicht heeft binnen vijftien dagen en – na verdaging – uiterlijk binnen dertig dagen te beslissen (19 859, nr. 17). Ook bij heroverweging zijn wij van oordeel, dat de termijn zoals deze in het wetsvoorstel is neergelegd, de voorkeur verdient. Vooropgesteld zij dat in onze optiek de burger er recht op heeft zo snel mogelijk een beslissing op zijn verzoek om informatie te krijgen. Afhankelijk van het belang dat de verzoeker om informatie aangeeft bij een snelle beslissing op zijn verzoek, kan de plicht

bestaan tot beslissen op een verzoek binnen enkele dagen. Bij voorbeeld indien het gaat om een actualiteit met kortstondige nieuwswaarde.

In de regel zal ruim voordat de dertig dagen termijn is verstreken op een verzoek om informatie kunnen en derhalve moeten worden beslist. Niettemin zijn er omstandigheden denkbaar dat een beslissing binnen dertig dagen niet tot de mogelijkheden behoort. Men denke bij voorbeeld aan de omstandigheid, dat met een ander land overlegd moet worden of uit een bepaald document al dan niet informatie kan worden verstrekt; een situatie die zich meermalen heeft voorgedaan. Nu het naar ons oordeel vast staat, dat het soms onmogelijk zal zijn binnen een termijn van dertig dagen een beslissing te nemen, lijkt het ons niet juist niettemin een dergelijke bepaling in de wet op te nemen.

3. Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10)

Met betrekking tot het door de leden Stoffelen en Kohnstamm ingediende amendement om de uitzonderingsgrond ter zake van bedrijfs- en fabricagegegevens te transformeren van een absolute in een relatieve uitzonderingsgrond merken wij het volgende op. Gelet op het onbetwistbaar grote belang dat bedrijven er bij hebben dat bepaalde gegevens niet in handen van de concurrenten kunnen vallen, zou er onzens inziens slechts aanleiding zijn de status van deze uitzonderingsgrond te wijzigen indien zou zijn gebleken, dat als gevolg daarvan andere eveneens gerechtvaardigde belangen in de knel zijn gekomen. Daarvan is ons niet gebleken. Wij willen er in dit verband op wijzen dat ook de Evaluatiecommissie Wet Openbaarheid op grond van de praktijk geen aanleiding zag, deze uitzondering als relatieve uitzondering op te nemen.

Een gevolg van het voorgestelde amendement zou kunnen zijn, dat bedrijven omdat zij – terecht of ten onrechte, dat kan in het midden blijven – de indruk hebben, dat hun gevoelige gegevens niet langer bij de overheid in veilige handen zijn, bepaalde gegevens die de overheid dringend nodig heeft ter behartiging van de haar toevertrouwde belangen (bij voorbeeld volksgezondheid, milieubeheer, werkgelegenheid, etc.) niet meer of slechts gedeeltelijk aan de overheid verschaffen. Dit risico afwegend tegen de tot nu toe bevredigend functionerende praktijk, zijn wij van oordeel, dat de absolute uitzonderingsgrond voor bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld, moet worden gehandhaafd.

Het bovenstaande laat onverlet, dat wij bereid zijn om nader de mogelijkheid te onderzoeken van wetswijzigingen, die in bijzondere situaties (daar waar gevaar zou kunnen dreigen voor leven en gezondheid van mensen) de absolute uitzonderingsgrond voor bedrijfsgeheimen in een relatieve veranderen. Het voordeel van het maken van een specifieke uitzondering in een bijzondere wet boven het relativeren van de algemene geheimhoudingsverplichting in de WOB is, dat het bedrijfsleven met een specifieke uitzondering weet waar het aan toe is, terwijl door een gerelativeerde algemene geheimhoudingsverplichting meer onzekerheid wordt gecreëerd.

4. Documenten voor intern beraad (artikel 11)

Door het lid Stoffelen is bij amendement (19 859, nr. 13) voorgesteld de bepaling te schrappen die inhoudt, dat geen informatie wordt verstrekt over gegevens die nog in bewerking zijn of die hoewel gereed, op zichzelf een onvolledig en daardoor vertekend beeld zouden geven. Wij zijn van oordeel dat dit een nuttige bepaling is. Dat wordt in de toelichting op het amendement overigens ook niet ontkend. Immers verwezen wordt naar de «vangnet»-bepaling van artikel 10, tweede lid, onder g, die inhoudt dat geen informatie wordt verstrekt, indien het

belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden. Wij achten het minder gelukkig om een voorzienbare categorie van gevallen, waarin geen informatie behoeft te worden verstrekt, onder te brengen in een bepaling, die nu juist beoogt een voorziening te scheppen voor (categorieën van) gevallen die niet zijn voorzien. Daarnaast kan tegen het eventueel op oneigenlijke gronden onthouden van informatie op grond van de voorgestelde bepaling door de (Voorzitter van de) Afdeling rechtspraak adequate rechtsbescherming worden geboden. Deze is blijkens (zijn) haar jurisprudentie heel wel in staat toe te zien op een juiste toepassing van de Wet openbaarheid van bestuur. Hoewel wij derhalve van mening zijn, dat er goede gronden zijn de onderhavige uitzondering uitdrukkelijk te handhaven, laten wij het oordeel over dit amendement aan de Kamer over.

5. De tarieven (artikel 12)

Door de leden Wiebenga en Mateman is voorgesteld (19 859, nr. 18) de in artikel 12 voorziene bevoegdheid van de Kroon om algemeen geldende regels voor tarieven in het kader van de uitvoering van de WOB vast te stellen, te beperken tot regels voor de centrale overheid. Bij nader inzien menen wij dat deze beperking verantwoord is, en dat, indien zich op het decentrale niveau ter zake buitensporigheden zouden voordoen, voldoende andere middelen ter beschikking staan daar een einde aan te maken. Dit amendement nemen wij derhalve over.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
R. F. M. Lubbers

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales